

УДК 347.77
ББК 67.0
П 685

Рецензенти:

Шевченко Я.М. - доктор юридичних наук, професор

Стефанчук Р.К. - доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського університету права НАНУ протокол №5 від 29 лютого 2012р.

Ю.Л. БОШИЦЬКИЙ

Б-72

Правове регулювання службового винахідництва: проблеми теорії та практики: монографія / Ю.Л. Бошицький, М.М. Яшарова; НАН України, Київський ун-т права, Міжнародний центр правових пробл. інтелект. власності при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького. - К. : Вид-во Європейського уні-ту, 2012. - 260 с. - Бібліогр.: С.165-175.

Монографія присвячена актуальним питанням теорії та практики правового регулювання службових винаходів в Україні та містить авторські пропозиції щодо удосконалення відповідного вітчизняного законодавства.

У монографії всебічно й детально аналізуються нормативна база, наукові думки, а також матеріали судової практики щодо використання службових винаходів. На підставі чого визначено недоліки правового забезпечення та з урахуванням світового досвіду окреслені шляхи подальшого опрацювання законодавчого регулювання службового винахідництва в Україні.

Оскільки в монографії розглядаються не тільки теоретичні, але й практичні аспекти використання службових винаходів, робота може бути корисною як науковцям, викладачам юридичних вузів і студентам, так і безпосередньо практикуючим юристам, а також патентним повіреним та спеціалістам у сфері інтелектуальної власності.

© Київський університет права НАН України, 2012

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА

**ГЛАВА 1.
ОСОБЛИВОСТІ
ПРАВОТВОРЕННЯ
В СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

§ 1. Вплив інтелектуальної власності та її правового регулювання на соціально-економічний розвиток суспільства	7
§ 2. Проблеми цивільно-правового захисту об'єктів права інтелектуальної власності	18

**ГЛАВА 2.
СЛУЖБОВІ
ВИНАХОДИ:
ЗАГАЛЬНІ
ПОЛОЖЕННЯ**

§ 1. Витоки та становлення службового винахідництва	25
§ 2. Поняття та ознаки службових винаходів	44
§ 3. Умови патентоспроможності службових винаходів	49
§ 4. Суб'єкти прав на службові винаходи	59

**ГЛАВА 3.
ОСОБЛИВОСТІ
НАБУТТЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ТА ЗАХИСТУ ПРАВ**

НА СЛУЖБОВІ ВИНАХОДИ	
§ 1. Набуття прав та патентування службових винаходів	71
§ 2. Особливості передачі майнових прав на службові винаходи	90

**ГЛАВА 4.
ОСОБЛИВОСТІ
ОХОРОНИ ПРАВ НА
СЛУЖБОВІ
ВИНАХОДИ**

§ 1. Поняття та специфіка охорони виключних прав на використання службових винаходів	103
§ 2. Захист прав володільців службових винаходів в Україні	118

**ГЛАВА 5. ПРАВОВА
ОХОРОНА
СЛУЖБОВИХ
ВИНАХОДІВ У
ДЕЯКИХ
ЕКОНОМІЧНО
РОЗВИНУТИХ
КРАЇНАХ СВІТУ**

§ 1. Правова охорона службових винаходів у країнах Європейського Союзу	136
§ 2. Правова охорона службових винаходів у США	149

ПІСЛЯМОВА 161

**ВИКОРИСТАНА
ЛІТЕРАТУРА** 164

**ЗАКОНОДАВСТВО
В СФЕРІ
СЛУЖБОВОГО
ВИНАХІДНИЦТВА** 178

**КОРИСНА
ЛІТЕРАТУРА ЩОДО
СЛУЖБОВОГО
ВИНАХІДНИЦТВА** 182

**ГЛОСАРІЙ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОГО
ВИНАХІДНИЦТВА** 189

ПЕРЕДМОВА

Винахідництво є одним із пріоритетних засобів інтелектуалізації праці як елемента інновації та виробничих процесів у процесі здійснення інноваційної політики. Воно допомагає розв'язанню багатьох завдань економічного розвитку, а також являє собою форму взаємоспілкування на міждержавному рівні, оскільки саме втілення сучасних новітніх ідей і технологій зумовлює розвиток ринкових відносин та забезпечує реалізацію різноманітних напрямів науково-технічного прогресу в усьому світі.

Службове винахідництво є надзвичайно важливе в умовах сучасних інтеграційних процесів у світовому економічному просторі, учасником яких є Україна.

Відносини щодо службових винаходів в Україні регулюються Законом "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", а також Цивільним кодексом України (далі - ЦК України) та іншими нормативними актами, аналіз яких свідчить про неточність визначення поняття службового винаходу, недосконалість правового закріплення статусу суб'єктів службового винахідництва, законодавчу невизначеність порядку набуття, передачі та захисту прав на них та інші недоліки чинного законодавства. Все це зумовлює необхідність їх негайного усунення на основі виважених розробок.

Аналіз праць науковців у сфері винахідницького права показує недостатню розробленість загальних положень про службові винаходи, особливостей набуття, розпорядження та захисту прав на службові винаходи у праві інтелектуальної власності України. Окрім цього, позатеоретичним осмисленням опинилися питання особливостей правової охорони службових винаходів у закордонних країнах. Тому саме

узагальненню напрацювань щодо службових винаходів, дослідженню особливостей набуття, розпорядження та захисту прав на службові винаходи, а також характерних рис правової охорони службових винаходів за законодавством країн Європейського Союзу та США присвячено дану працю.

У монографії аналізуються нормативна база, наукові думки, а також матеріали судової практики щодо використання службових винаходів. Слід підкреслити, що використання новітніх підходів у регулюванні відносин інтелектуальної власності, які характеризуються більшою свободою їх учасників, а відповідно - і втіленням різноманітних договірних форм регулювання відносин між ними, зумовлює необхідність осмислення й розуміння сучасного права інтелектуальної власності, прогнозування його подальшого розвитку. У зв'язку з тим автори критично аналізують діюче законодавство та висловлюють свої пропозиції щодо його вдосконалення. Оскільки в монографії розглядаються не тільки теоретичні, але й практичні аспекти використання службових винаходів, на нашу думку, робота буде корисною як науковцям, викладачам юридичних вузів і студентам, так і безпосередньо практикуючим юристам, а також патентним повіреним та спеціалістам у сфері інтелектуальної власності.